

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Факультет економічний
“12” червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ”**

Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D7 Торгівля
Освітня програма	Торгівля, підприємництво та логістика
Факультет	економічний
Розробники	професор кафедри організації підприємництва та біржової діяльності, д.е.н., професор Радько В.І., доцент, к.е.н., доцент Коновал І.А., доцент,к.е.н., доцент Фурса А.В.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Бізнес-планування підприємницької діяльності» є важливим елементом підготовки фахівців у сфері торгівлі та підприємництва. У ній вивчається послідовність розробки бізнес-плану як документа, дається опис методики розробки структурних частин цього документа (передусім розділів: галузь, підприємство та його продукція; маркетинг-план; виробничо-збутовий план, організаційний план, фінансовий план, оцінка ризиків) та розрахунку відповідних техніко-економічних та фінансових показників.

Знання сучасних інструментів і методів з бізнес-планування дозволяє фахівцю зі сфери торгівлі та підприємництва швидко адаптуватися до змін ринку і визначити стратегію розвитку, сприяє ефективному використанню ресурсів, допомагає залучати інвестиції та отримувати кредити, забезпечує злагоджену роботу персоналу, створює основу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право	
Спеціальність	D7 Торгівля	
Освітня програма	Торгівля, підприємництво та логістика	
Освітній ступінь	Магістр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	1	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1-й	–
Семестр	1-й	–
Лекційні заняття	15 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	6 год.
Лабораторні заняття	–	–
Самостійна робота	105 год.	136 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	–

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета – формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань і практичних навиків, необхідних для розроблення бізнес-планів у сфері підприємництва та торгівлі, аналізу ринкових можливостей, управління ризиками та забезпечення сталого розвитку бізнесу.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі торгівлі, підприємництва та логістики, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

загальні компетентності (ІК):

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких та торговельних структур.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення.

ПРН 5. Професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва і торгівлі.

ПРН 6. Розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність.

ПРН 7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва і торгівлі.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усьог о	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Модуль 1. Маркетингове та виробниче обґрунтування підприємницького проєкту													
Тема 1. Теоретичні аспекти бізнес-планування	1	4	2	2				1	1				
Тема 2. Підготовка стадія розробки бізнес-плану	2	2		2									
Тема 3. Структура бізнес-плану	3	4	2	2				1	1				
Тема 4. Галузь, підприємство та його продукція	4	2		2				1	1				
Тема 5. Дослідження та аналіз ринку	5	4	2	2									
Тема 6. План маркетингу: зміст, структура та особливості складання	6	2		2									
Тема 7. Зміст розділу "План виробництва". Особливості розробки розділу "Торговельний план"	7-8	4	2	2				3	1	2			
Разом за модулем 1		69	8	14			47	69	4	2			63

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Модуль 2. Організаційний та фінансовий план підприємницького проєкту													
Тема 8. Організаційний план	9	4	2	2			35	2	1	1			50
Тема 9. Фінансовий план	10-11	6	2	4				2	1	1			
Тема 10. Оцінка ризиків і їх страхування	12	2		2				2	1	1			
Тема 11. Оформлення і презентація бізнес-плану	13	6	2	4				2	1	1			
Тема 12. Ситуаційні особливості обґрунтування бізнес-плану	14	2		2									
Тема 13. Експертиза бізнес-плану	15	3	1	2									
Разом за модулем 2		58	7	16			35	58	4	4			50
Усього годин		127	15	30			82	127	8	6			113
Курсова робота		23					23	23					23
Усього годин		150	15	30			105	150	8	6			136

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Теоретичні аспекти бізнес-планування	1
2	Тема 2. Підготовча стадія розробки бізнес-плану	1
3	Тема 3. Структура бізнес-плану	1
4	Тема 4. Галузь, підприємство та його продукція	1
5	Тема 5. Дослідження та аналіз ринку	1
6	Тема 6. План маркетингу: зміст, структура та особливості складання	1
7	Тема 7. Зміст розділу “План виробництва”. Особливості розробки розділу “Торговельний план”	1
8	Тема 8. Організаційний план	1
9	Тема 9. Фінансовий план	2
10	Тема 10. Оцінка ризиків і їх страхування	1
11	Тема 11. Оформлення і презентація бізнес-плану	2
12	Тема 12. Ситуаційні особливості обґрунтування бізнес-плану	1
13	Тема 13. Експертиза бізнес-плану	1

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Визначення мети та структури бізнес-плану підприємницького проєкту. Формування нормативної бази.	4
2	Плану маркетингу: опис ситуації на ринку товарів/послуг, обраних для дослідження; розрахунок прогнозованих обсягів реалізації продукції/послуг та грошових надходжень.	4
3	План виробництва та особливості розробки розділу “Торговельний план”. Розрахунок витрат та собівартості товарів/послуг.	6
4	План доходів і витрат, розрахунок беззбиткового виробництва	6
5	План руху грошового потоку, розрахунок фінансових коефіцієнтів	6
6	Оцінка ефективності інвестицій та аналіз чутливості проєкту	4

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Самостійна робота 1. Розробка індивідуальної концепції майбутнього інвестиційного проєкту. Збір цифрових даних для складання індивідуального бізнес-плану. Збір даних щодо загальних тенденцій розвитку вибраного сегменту бізнесу. Опис ситуації на ринку товарів/послуг, обраних для дослідження. Розрахунок прогнозованих обсягів реалізації продукції/послуг. Розробка календарного плану індивідуального проєкту та витрат за проєктом. Визначення структури управління та плану персоналу в індивідуальному проєкті. Розрахунок основних фінансово-економічних показників індивідуального проєкту.	70
2	Самостійна робота 2. Підготовка презентації та захист індивідуального проєкту на конференції.	35

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт,
- пірінгове оцінювання, самооцінювання.
- екзамен.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод гейміфікованого навчання.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
1	2	3
Модуль 1. Маркетингове та виробниче обґрунтування підприємницького проєкту		
Практична робота 1. Визначення мети та структури бізнес-плану підприємницького проєкту. Формування нормативної бази.	ПРН 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва і торгівлі та розробляти заходи щодо їх вирішення. ПРН 5. Професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва і торгівлі.	15
Практична робота 2. Плану маркетингу: опис ситуації на ринку товарів/послуг, обраних для дослідження; розрахунок прогнозованих обсягів реалізації продукції/послуг та грошових надходжень.	ПРН 6. Розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність.	15

Практична робота 3. План виробництва та особливості розробки розділу “Торговельний план”. Розрахунок витрат та собівартості товарів/послуг.		15
Самостійна робота 1. Розробка індивідуального інвестиційного проекту.		25
Модульна контрольна робота 1.		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Організаційний та фінансовий план підприємницького проекту		
Практична робота 4. План доходів і витрат, розрахунок безбиткового виробництва.	ПРН 6. Розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність. ПРН 7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб’єктів господарювання у сфері підприємництва і торгівлі.	15
Практична робота 5. План руху грошового потоку, розрахунок фінансових коефіцієнтів		15
Практична робота 6. Оцінка ефективності інвестицій та аналіз чутливості проекту		15
Самостійна робота 2. Підготовка презентації та захист індивідуального проекту на конференції.		25
Модульна контрольна робота 2.		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70	
Екзамен	30	
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамен)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов’язковим. За об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

1. Електронний навчальний курс «Бізнес-планування підприємницької діяльності». URL: <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1796>
2. Ільчук М.М., Коновал І.А., Барановська О.Д. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навчальний посібник. Київ: НУБіП України, 2024. 245 с. URL: <https://dglib.nubip.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e8672b4c-84aa-43de-b2a4-2659f1fe90cc/content>
3. Ільчук М.М., Коновал І.А. Бізнес-планування підприємницької діяльності в АПК. Методичні вказівки до вивчення дисципліни, виконання практичних і самостійних завдань, дистанційного навчання для підготовки фахівців ОС «Магістр» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля». Київ: НУБіП України, 2023. 40 с.
4. Коновал І.А. Методичні вказівки до виконання курсових робіт з дисципліни «Бізнес-планування підприємницької діяльності» для студентів денної та заочної форм навчання ОС «Магістр» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля». Київ: НУБіП України, 2023. 79 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Гадзало Я. М., Лузан Ю. Я. Розвиток аграрного сектору економіки України в умовах євроінтеграції. *Економіка АПК*. 2021. № 8. С. 6–17.
2. Зарицька О. Л., Симак А. В., Войцеховська В. В., Мирощенко Н. Ю., Поліщук І. М. Бізнес-план : підручник. Львів : Видавництво «Новий Світ-2000», 2021. 243 с.
3. Ільчук М. М., Коновал І. А., Барановська О. Д. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навч. посібник. Київ : НУБіП України, 2024. 245с.
4. Лупенко Ю. О. Теоретико-методологічне забезпечення економічного розвитку аграрного сектору та сільських територій. *Економіка АПК*. 2021. № 6. С. 6–15.
5. Лупенко Ю. О., Андрос С .В. Система кредитних гарантій як інструмент збільшення фінансування малих і середніх аграрних підприємств. *Економіка АПК*. 2021. № 3. С. 6–19.
6. Нечипоренко О. М., Носенко Ю. М., Сінельник Л. М. Методологія оцінки ефективності діяльності науково-інноваційних кластерів. *Економіка АПК*. 2021. № 10. С. 61–71.
7. Пришляк Н. В. Оцінка ефективності використання індивідуальних біогазових установок для переробки біовідходів селянських господарств. *Економіка АПК*. 2021. № 3. С. 50–60.
8. Про затвердження форми типового бізнес-плану створення та функціонування фермерського господарства (особистого селянського господарства). Міністерство аграрної політики та продовольства України. Наказ від 02.04.2024 р. № 1049.
9. Саблук П. Т. Наукове обґрунтування інноваційного розвитку в аграрній сфері. *Економіка АПК*. 2021. № 6. С. 16–25.
10. Шпикуляк О. Г., Ігнатенко М. М., Швець А. А. Концептуальні оцінки реалізації засад інклюзивного розвитку сільських територій за участі

агрохолдингових інтегрованих формувань. *Економіка АПК*. 2021. № 3. С. 97-111.

11. Ярмак А. Бізнес – план «Відгодівля ВРХ. Інтенсивна технологія». URL: <https://agroday.com.ua/wp-content/uploads/2017/11/Biznes-Plan-vidgodivlya-VRH.pdf>

12. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

13. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>

14. Офіційний веб-сайт Міністерства аграрної політики і продовольства. URL: www.minagro.gov.ua

15. Офіційний веб-сайт Державної податкової служби України. URL: <https://www.tax.gov.ua/>

16. Офіційний веб-сайт газети «Урядовий кур'єр». URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/>

17. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

18. Офіційний веб-сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>

19. Офіційний веб-сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/>

20. Офіційний веб-сайт Barchart. URL: <https://www.barchart.com/>

21. Офіційний веб-сайт Української біржі. URL: www.ux.ua

22. Офіційний веб-сайт CME-group. URL: www.cmegroup.com

23. Офіційний веб-сайт Аграрної біржі. URL: www.agrex.gov.ua

24. Офіційний веб-сайт УкрАгроКонсалт. URL: <http://www.ukragroconsult.com>